

Konan, eg nevndi, er ikki einsamall. Vit í J. Broncksgøtu hava roynt at hildið hús okkara í tolu-ligum standi uttan, men nú tykist tað, sum fólk hava givið upp. Í bilsportunum flýtur evja av upploystum asfalti og olju. Bilar koma við rúkandi ferð og sletta hesa óhúsmu inn á gongubreytina og upp á húsa-veggirnar. Eg kom nú ein dagin fram við einum havaportri. Har stóð ein kona, sum eg kenni. Hon peikar á portrið og sigur: "Í gjárkvæðið vaskaði maður mín portrið av ein-listum og hyggnu, hvussu tað sær út!" Soleiðis er lagið her.

Motorosin frá koyrandi og standandi bilum dálkar luftina. Tað er ikki hugsingur um at gloppa eitt vindeyg. Og sjálvt um vindeygja ikki verður latið upp, so treingir henda óreina luftin inn ígjøgnum hvarja sprekku og legst á alt, ið inni er, vindeygakarmar, borð, hillar og búnyttur. Vaski eg av gólv-inum, má eg skifta vatn fyri hvørt lítið stykki, eg vaski. At hanga toy út á snórin, er ikki hugsingur um. Summi hús hava ein litlan urtagarð, sum tey royna at røkja, men tá ið blómurnar koma undan, verða tær beinanvegin bráar og ótrivligar.

Alla hesa dálkaðu luft-

ina anda vit inn nógvar hundráð ferðir um dagin. Aðrenn eg vági mær at hanga eitt plaggi út á snórin ein leygardag seinna-part, tá ið mesta ferðslan er hasað av, taki eg ein klút eftir snórinum, og klúturin verður kolaskvartur. Hetta er luftin, vit anda inn. Eg eri ikki lækni, men hvussu munnu lunguni hjá okkum siggja út innan? Tað undrar meg ikki selt, at einki orð hoyrist frá heilsunevndini um hetta.

Vit, sum búgva her, tosa ofta um hetta óskil, ið stendur av allar hesari ferðslu, og fyri okkum er tað, sum akfør og ferðsla hava fyrsta rætt — fram

um vælferð og trivna hjá fólki. Eg hugsi her serliga um bornini, sum vaksa upp í sliikum umhvørvi og fáa hesa dálkaðu luftina niður í seg.

Ráðið fyri ferðslutrygd ger eitt dygdargott arbeiði fyri trygdina hjá fólki, ið gongur. Men hitt, at goturnar verða hildnar reinar til eina og hvarja tíð, at bilur ikki koyra ella standa osandi, at arbeiðs-vognar ikki lata slóð av mold og sandi eftir sær, er tað ikki eisini vert at gera nakað við. Eg haldi, tað er ógvuliga umráðandi.

Elisabeth Andreassen

Soleiðis var sambandsflokkurin fyri eg minnist

Nú ein dagin las eg í einum blaði, at ein framstandandi sambandsmaður hevði ynskt eftir, at tað var sum í gomlum døgum, tá ein ovnur stóð í lögtinginum, tí so kundu uppskot frá javnaðarflokkinum til at bæta um tær veitingar, sum fólka-, einkju- og av-lamispensionistar fáa, verðið beind í henda ovnin og brend.

Eitt slíkt úttalili fæst tað at renna kalt niður eftir rygginum, av tí at eg minnst aftur á tíðina í 1930- og 1950-árunum. Eg eri nú komin so mikið til árin, at eg upplivdi ta tíðina, og eg minnst, hvussu sambandsmenn og aðrir tá umtalaðu tær royndir, javnaðarmenn gjørdu fyri at bæta um lívsmøguleikarnar hjá gomlum, einkjum, fadírleysum og sjúkum.

Eg vil biðja eftir, at slíkar tíðir ikki koma aftur í Føroyum fyri tey, sum ikki sjálvi kundu forvorna til lívins uppihald.

Tey, sum ung eru í dag, eiga tí at fáa at vita, at um Føroya fólk við valið í 1958 ikki høvdu givið sambandsmonnum og sjúkum ein hvøkk, soleiðis

at javnaðarflokkurin tá fekk so stóra undirtøku millum veljararnar, tí hann vildi fremja grundleggjandi broytingar í sosiallóggevuni, so høvdu aðrir neyvan nakrantíð gingið við til at gjøgnumfæra tær tilætlaðu broytingarnar.

Tað skal sigast, at aftan á valið í 1958 kom sambandsflokkurin at samarbeiða við javnaðarflokkin og varð soleiðis kroystur til at vera við til at fremja teirri nýskapan í sosiallóggevuni, sum javnaðarflokkurin kravdi. Men tá eg nú siggi hetta úttalilið frá einum sambandsmanni á tingi, um at brenna uppskot hjá javnaðarmonnum, tí teir vilja hjálpa teimum gomlu, einkjum, sjúkum o.ø., so er tað, at eg má spyrja meg sjálvan, er tann gamli sambandsandin frá 1930 og 1950-árunum aftur settur í hásæti hjá teirri nýggju sambandsmann-ingini á tingi, nú teir aftur eru komnir í hósag við fólkaflokkinn og hin gamla sjálfstýrisflokkinn.

Ein eldri kona á bygð

Fantastiska Dagny!

Aftur ein mentunarlíggjullperlugrein úr hond tinari!

Bert spell, at tú ert tann einasta, ið hevur funnið út av, at hóast tíðir og eldir renna, so nýtist sangur, tónleikur og onnur mentunarvirði ikki at broyast.

Púra rætt hevur tú í at sangir teirra nytta einki — man »skakast« av orðunum! Tað er annað mentunarvirði í okkara sangum — t.d. hin »ein indi — tveir

indi — triggir indianarar, fyra indi — fimm indi« o.s.v. — tú minnst nokk! — hann endar við »10 indianarabørn« — man merkir hvussu orðini »seta seg fäst í sálina — og geva upplivili«.

Latið okkum fáa fleiri tilíkar — og so geva vit Dagny bókmentavirðislon fyri 1981.

jr

At tú kemur tær, Vilhelm!!

Alt síðani 1959, við undantak av árunum 1963-67, hevur Javnaðarflokkurin sitið við sosialmálum í Tinganesi. Hetta hava verið avbera góðar tíðir, so vit lukkuvið hava kunnað givið okkara gomlu eina hampuliga góða ellirentu. Hetta hevur verið gjørt saman við dønnum. Í hesi grein skal ikki komast inn á pening, tí tað hóskar seg ikki.

Onki er at ivast í at Javnaðarflokkurin hevur spunið atkvøðugull av hesum málsøki. Men sleppur ein ikki at endurnýggja seg, so armast sevján burtur, og soleiðis varð við Javnaðarflokkinum í sosialmálum. Ábøtur á sosiallóggevuna hava

verið so sum so seinastu árin.

Men tað er ikki langt síðani at Vilhelm Johannesen gjørdist landsstýrismaður, har málsøkini vóru lógarmál, idnaðarmál og sosialmál.

Í idnaðarmálunum gjørdi hann eitt skræðl, og fekk ólmálið fram, við hjálp úr tinginum. Men í øllum hesum ørðuleikanum »gloymdu« hann sosialmál. Ella skuldu tey kanska »gloymast« við vilja, tá ið líkt var til at val varð útskrivað? Okkurt skuldi jú brúkast til at gjara út við uppundir val.

Og val varð gjarað hjá Vilhelm.

Hann ók nærsagt á

hvørjari køksgátt í Norðoyum og bað so bønliga um atkvøð. Og væl gekst. Slottið varð vunnið, og nú var at fara í holt við tey »gloymdu« sosialmálini.

So skjótt sum nýggja landsstýrið hevði tikið við, og framlaga var á tingi, boðaði javnaðarflokkurin frá uppskoti um ábøtur á sosiallóggevuna. Og tað var ikki hissini, sum har kom fram. Fólkapensiónin skuldi tvífoldast í hesum ári. Alt var leyst og liðugt, tað var bara at fremja mál.

Men tá ið nú landsstýrið fer at kanna málið er ikki eitt klovið oyra sett av á tí figgjarlóg, sum

hansara landsstýri legði fram!! Og ikki nokk við tað. Hvørki danska sosialmálaráðið ella figgjarmálaráðið vistu av nokrum!!

Hetta uppskot javnaðarmanna minkaði nógv um virðingina hjá flokkinum. Og tá, serliga hesin flokkur, kastar torvmold í eyguni hjá fólki, sum hann heldur seg eiga.

Ymisk eru uppskotini, sum koma á tingborð, men hetta var ikki borðbart.

Til seinast ein áminning til Javnaðarflokkin. Tað er ikki nógðin av uppskotum, sum telja, men dygdin í teimum.

Sjúrður Samuelsen

Pauli Ellefsen, royn teg nú

Dimmalætting, saman við Paula Ellefsen á odda, skrivar, at fiskivinnusamráðingarnar við EF vóru so góðar fyri føroyingar, at teir ikki sluppu at fiska í EF sjógv.

Jú, ein kann siga tað uppá nógvar mátar. Eg vil geva Paula Ellefsen eini góð ráð. Ger ein verri sáttmála, so sleppa føroyingar kanska aftur at fiska í Grønlandi og Norðsjónum.

Men Pauli Ellefsen, hvat ætlar tú at gera? Stórir partar av okkara fiskiskipum liggja við kei. Tey hava onganstaðni at fiska. Teir menn og teirra

familjur, sum hava havt sitt dagliga breyð við hesum skipum, hava nú, tú ert komin til stýrið, einki lönandi arbeiði. Tey seinastu árin hevur Dimma næstan hvarja viku havt stórt bílæt av tær, so alt Føroya fólk kann siggja hvørt tú var. Tú hevur skrivað greinir, tú hevur skrivað bløð. Og øll hava havt sama evnið. Kritiserað, sett niður á aðrar, reypað um teg sjálvan, tú kundi gjørt alt betri sjálvur, bara tú komst til stýrið.

Tú hevur sæð niður á tær fiskivinnusamráðingarnar, sum undanfarni

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brevíni.

løgmaður hevur gjørt. Altí Dam gjørdi altíð tað, sum skeivt og ringt var. Men hvat nú við tær sjálvum, Pauli Ellefsen? Alt Føroya fólk hyggur at tær nú. Øll tosa um teg. Altí Dam kláraði við sínum fiskivinnusamráðingum at hava øll skipini gangandi í vinnu. Hvar eru valyftini nú? Alt tað skeiva og ringa, sum tú skuldi broyta. Tú skuldi fáa Føroyar upp á fót aftur. Tú skuldi skaffa nótabátum sild aftur í Norðsjónum í kraft av ríkisfelagsskapinum. Tú skuldi skaffa trolarunum tosk aftur í Grøn-

landi í kraft av Danmark. Og mangt, mangt annað. Men hvar er nú alt hetta? Tú kann gera eitt. Fara til Óla Breckmann og fáa hann at skriva í Dagblaðnum, at alt hetta er kortini avbera gott, sum tú hevur gjørt. Hann klárar tað væl. Hann kundi enn tá fáa Eiler Jacobsen at úttala seg, at Íslands-sáttmálin var sera góður, sjálvt um Eiler onga lodnu fekk, ongan svartkjaft fekk í Íslandi. Óli Breckmann fekk eisini Eiler at siga, at EF-sáttmálin var finur, sjálvt um Eiler onga sild fekk, ongan makrel, ongan brisling, ongar rækjur í Grønlandi. Men sáttmálin var kortini góður. Alt kláraði Óli Breckmann. Pauli, tú kanst eisini halda fram, sum tú ert vanur, at skilda uppá aðrar og siga sum drongurin segði við mammuna: Góða mamma, tað var ikki eg, men dreingirnir, sum fyrdi meg.

sjónmaður, sum hevur havt sitt livibreyð við 60 tonsara

Heldur tú ikki

sosialin

Føroysk máling

P. F. Máling
3815 Strendur